

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefón szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész evre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

A békevágy Karácsonya.

írta: Prohászka Ottokár.

Sohasem visszhangzott még eddig a karácsonyi szózat, az, hogy „Dicsőség Istennek, békesség embernek“ végig a világon úgy, mint, most; sohasem váltott ki lelkünkben oly izzó, győzni és érvényesülni akaró vágyat a béke után, mint most, a világháború negyedik karácsonyán. E vágy kitör elfojtott érzéseink, szegény, szenvedő lelkünk mélységéből s nagy öntudatossággal hirdeti, hogy ahol béke nincs, ott kultúra sincs; e vágy rámutat az evangéliummal való rokonságára, mely szerint ahol béke nincs, ott Isten sincs, ott megváltás sincs s ha a Krisztus járt is valamikor arra, de országát ott még meg nem alapíthatta igazán.

De hát most már dereng a kegyetlen-ség s szenvedés hosszú éjjele után a jobb világ hajnala s a karácsonyi énekből való-ság készül: világbéke, társadalmi béke, egy jobb világ.

Ezen a világbékén s a benne kialakuló

jobb világon sok tényező dolgozhatik; dolgoznak véres munkában a hadseregek, dolgozik a diplomácia, dolgozik a pápaság is és az orosz forradalom; de ha ezek meg is hozzák nekünk a békét, nem bízunk a béke tartósságában s maradátságában mindaddig, míg a világ lelke nem lesz karácsonyi, míg a nemzetek érülete nem lesz krisztusi, míg az országok el nem változnak belső alkatukban s míg törvényeikben s gazdasági berendezkedésükben meg nem testesítik az evangélium szellemét: a több igazságosságot s az igazi testvériséget, Krisztus szeretetét.

Ezt a karácsonyi szeretetet nemcsak hirdetni kell szóval, hanem testet kell neki adni tetteben, törvényben s a gazdasági berendezkedésben. Ennek a karácsonyi szeretetnek fel kell világosítania az emberiséget s rá kell segítenie azt arra a belátásra, hogy a háború nem az Isten akarta, hanem hogy az ellenkezőleg, fürtelem és vadság és bűn. Akkor foglal tért Krisztus országa köztünk ha majd nem lesz háború, ha majd annyira fejlett a világ, hogy a háborút mint poklot gyűlöli s utálja. Hol tartunk még ettől? S mily kevés értelme van még ez idő szerint az

angyal énekek, hogy „békesség a földön a jóakarátú embereknek“?

Hát hol, merre van az igazi jóakarát? Az a jóakarát, melynek melegétől s erejétől elváltoznék a világ?!

Az csak az isteni emberben lehet, aki hajdan karácsonykor közénk jött s aki azzal lépett fel, hogy legyünk hozzá hasonlók s teremtsünk azután világot a mi képünkre s hasonlatosságunkra. Nagy szeretetlenségbe jött, „rossz és bűnös nemzedékbe“, de meg akarta javítani; világba jött, melyről tudta, hogy gyűlöli őt, de szeretetével meg akarta a gyűlölködőt téríteni; egy kapzsi s önző világba jött, de megmutatta, hogy a pénz nem boldogít s hogy az arany csengésénél s a bankók suhogásánál szebb zene is van; azután pedig feláldozta magát s meghalt értünk, azaz hogy helyettünk, hogy megváltson a bűntől, az önzéstől s a gyűlölködéstől s elzárja a poklot, mely halált okád s megnyissa a mennyet, mely életet ad.

Mikor fogjuk mindezt megérteni, mikor szállja meg szívünket a világot megváltó s a békét adó szeretetnek szent érzete és varázsa?

Mikor? Hát azt gondolom, hogy akkor,

Eucharistia.

A falevélen, kis virágon,
Arany kalászon, zöld gyepen,
Fehér, leányos lelkeken
Az Alkotót csodálom.

A képed csillog, Istenem,
A harmincseppben, csillagon,
Nyugvóra szentülő napon,
Az ártatlan gyermekszemen.

Meleg szíved felém dobog
A Golgothán, kereszteden. . .
S hol tenmagaddal, Istenem,
Terítve áll az asztalod. . .

Földes Zoltán.

Befana.

Rómában a „Mikulás“ vagy „az angyal“ karácsonyfájával és ajándékaival ismeretlen. Ezek helyett vizkereszt, az Epiphania napja a római gyerekek vágyainak netovábbja. Amint egykoron a három bölcs király a jó Jézusnak Epiphania napján sok ajándékot hozott, a római jó gyermek ugyan-e napon a Befanától kap ajándékot. Mivel pedig az egyik király fekete volt, azért a Befának is feketenek kell lennie — legalább az apróság logikája szerint.

E fekete Befának különben az a jó tulajdonsága, hogy sohasem mutatja magát személyesen, még a rossz gyermekeknek sem, hanem csakis ajándékaiban.

Ha elérkezett a vizkereszt ünnepének előestéje, a gyermeknek már nincs nyugta, félve pislant hol édes anyjára, hol na-

gyobb néniére, nem tudna-e valamit kiolvasni azok szeméből, mert hát azok csodálatos módon mindig meghallanak valamit a Befanától. De azok a szemek némák maradnak. Elmúlt már a délután is, hazatérnek már a templomból, ahová a jászolhoz megérkezett a három bölcs, jelezve ezzel, hogy a Befana is már a közeli városokban jár. Éjjel pont 12 órakor érkezik Rómába. A gyermek sietve akasztja a kályha fölé hosszú harisnyáját, bebújik az ágyába és a világért sem dogná ki fejét a takarója alól, ha hallja, mint szól élesen a csöngő, mely jelzi, hogy már szállt a kéményen át a harisnyáig a Befána. Még sokáig dobog a kis szív, álom nem jó a szemére, és ha igen, végtelen sorban harisnyák és csöngők járnak a gyermek előtt a boszorkány-táncot.

Itt a reggel . . . Ez egyszer azonnal kinn van a meleg ágyból a fickó, a haris-

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák,
zászlók, stb. gyára — Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

mikor a szeretet, mely úgy tud helyettesíteni, hogy helyettünk meg is tud halni, köznapi, mindennapi történések és megtapasztalás lesz, mikor majd százan s ezren s milliók lesznek, akik meghalni tudnak s meg is haltak értünk és helyettünk s mikor patakzó vérük a nagy Krisztus vérontásának jelentőségét hozza öntudatunkra s kifakad lelkünkől a szenvedélyes érzés, hogy lehetetlenség az, hogy egymást öljük s pusztítsuk, hogy egymást nyomorítsuk és zsaroljuk, hogy egymást kinozzuk és gyötörjük, mikor egy örök szeretet toboz körülöttünk s hív és biztosít, hogy boldogok s testvérek lehetünk s a földön is boldogul élhetünk s mindezért meg is halt s a legszentebb áldozat néma felségével kiáltja világá: szeretet, békesség, testvériség! Ezeket hoztam! Ezek intézkedések sorsotokat s építések felvilágosításokat!

Ó szent karácsony, nagy hatalom és édes álom! Hatalom, mert belemarkolsz szívünkbe s édes álom, mert még mindig inkább kép és program vagy mint élet és valóság!

A piros, véres, helyettesítő szeretet most veti vörös fényét a harcterekről a karácsonyi jászolra s magyarázza s kommentálja az ősi isteni szeretetet. Mintha csak alágyújtana önző, rideg szeretetlenségünknek s egymást zsaroló s szipolyozó kapitalista berendezkedésünknek. Fogjon tüzet tőle a rossz, szenvedő világ, hogy elégién s elhamvadjon s fogjon tüzet tőle a lelkünk is, hogy a karácsonyi programot, a világébkét egy jobb s igazságosabb társadalmi s gazdasági rend létesítése által megteremthessük. Ez lesz a

nya előtt. Az telve van; a tartalom még ismeretlen; először át kell olvasni azt a levelet, melyet a Befána tett a harisnya mellé, beleírva mindazt, ami jót vagy rosszat a gyerekekről tudott. A levél aláírásától függ aztán a harisnya tartalma.

Ha Befanone az aláírás, vígan ugrálhat a gyermek, van ajándék bővíben, de ha Befanucio van aláírva korommal: vége mindennek: a harisnya nyakig tele van korommal. Kemény lecke: ham! Bűnbánatot jelent; ott sirdogál tehát a rossz gyermek vizkereszt napján a harisnya hamuja fölött, esküdözve, javulást ígérve, hogy megengesztelje a Befánát. De az az egész nap hajlíthatatlan marad, csak estefelé mutatja, hogy elfogadja a feltételeket és átváltoztatva nevét Befaminora. S Eustachius piacáról hamarjában hoz valamit a megtértek. Részt vehet ez most már a kedélyes vacsorán is, mely a mi karácsony- vagy Szilveszter-esténknek felel meg s melyen ünnepélyesen elköltik a Befána kedvenc ételét: a babot.

A java csak most jó! Ki a piacra!

Az egész város talpon van: a központ, honnan minden kiindul, és hová minden visszasiet: San Eustachio tere a karácsonyi vásár piaca. A tér

mi feladatunk most a közel jövőben s így remélhetjük, hogy idővel igazán békességük lesz a jóakarató embereknek!

Ex oriente lux.

Kelet felől dereng az ég. A világraszóló nagy sötétben, könnynek és vérnek párázatán át csillog a béke fénye.

Útjára emelt bajvívó karok lecsuklanak s mohón nyulnak testvéri jobb után. Túlon túl sok immár a kardok acélla s agasztóan megfogott az eke vasa. Megürült, szétzilált fészkek, elmúlt madárkák láttára hangos lett a vágy, hogy beteljesedjék az írás szava: „kardjaikat ekevassá kovácsolják s lándsáikat sarlokfá; nem von többé nemzet pallost nemzet ellen s nem készülődnek többé háborúra.“ (Js. II. 4.)

A Néva és a Volga partján végre észre térnek, hogy odafönn nemesek csillagok ragyognak, hanem egy Atyának lelke is virraszt, aki a lövészárkon innen-ültra egyforma szeretettel tekint s elvárja, hogy gyermekei végre átkiáltás a hadállásokon egymáshoz a megváltó ígét: testvér!

Akarja hogy felismerjük közös nemességünket: keresztény kultúránk azonosságát s hallatlanba ne vegyük az örök élet közös hivatását. Akarja, hogy lenyűgözön minden keserű és nekihelyült harcost a bethlehemi Testvérekének szava: „Vos autem fratres estis!“

A Néva partján mintha értenék már az ígét. Sokszorosán megverve, keményen visszaszorítva, végre ronggyá tépik papírosra vetett álmaikat orosz világalomról, orosz Konstantinápolyról, orosz Balkánról. Vajjon a Szajna partjára s a Themise mentére is eljut-e „sibilus aerae tenuis“,

mesés fényben uszik. Jobbra-balra sátorokat ütöttek fel, ezekben halomszámra hevernek a durván faragott játékszerek. A sátrak mellett és mögött rögtönzött kertecskéiben a narancsokkal, lámpionokkal megrakott olajfákról hosszú trombiták, sipok furulyák lógnak le. Néhány lépésnyire egymástól földre vert póznákon, vasserpenyőkben, sísteregve csapja fel lángját az égő olaj, rémséges, bolondui ugráló árnyakat vetve a szomszéd Sapienza komor falaira. De az árnyéknál boldabbul ugrálnak azok az emberek a sátorok között, a póznák körül, kereplőt forgatva, tele tüdővel sipolva. Még a szomszéd házak erkélyén is meg-megszólal a bádögkürt. S Eustachius terének minden lakója és vele az örök város legnagyobb része ez éjjel álomra nem hajtja fejét. Nagy csoportokba összeverődve és ütem szerint recseggetve a kürtöt, katonás lépésekben rendőrfedezet alatt végigjárják az utcákat és csak a felkelő nap első sugarai tudják széjjel kergetni e zsvajgó népséget, ha már elrekedt a kürt és kiíradt a tőd.

Miért ülték meg Rómában ilyen furcsa módon a Vizkereszt ünnepét? (Ülték: mert sok mindennel ez is már csak a

a testvéri szeretet halk fuvalma s elér-e oda is a csillagfény? Vajjon egyébre is gondolnak, mint a „kárhuzatos porosz imperialismusra“ s levetik-e bátran a hímes takarót, melyet saját imperialismusuk fölé szöttek? Nem lesz-e ott isKarácsonyest, hangulatos, békére keltő? Nem néz-e térdreborulva milliány nyugati ember a Kisded szemébe s nem lesz-e önvád minden harsogó beszéd, gúnyos szó és gyalázkodó íge, amit otthon biztonságban lehet ugyan elszavalni, de hangjukra ezernyi üde férfira, németre is, angolra is éktelen halotti szemfödél borul?

Lesz-e egyéb is, mint individualismus, az egyén individualismusa, melyért Nietzsche lobog, mely szerint az erkölcsiség izlés dolga s a világnak, életnek lényege csak „Wille zur Macht“, népek individualismusa, melyért kemény poroszok s még keményebb angolok hevülnek: ami ugyan csöppet sem tiszteletben tartása jognak, történetnek, természetes határoknak, hanem hódító, eltipró uralma az erőnek!?

Ebből a kiméletlen individualismusból volt már elég. Attól kezdve, hogy Juda prófétája emlegette édes látomásban az „ekevas“, a produktív és szerető munka uralmát remegő lélekkel tekintve a tigrismenti hatalomra, mely harci szekerein robotgott a Zagrostól a Taurusig, éreztetve az erősebb jogát egészen a modern angol államig, mely a történeti idők közelségében döntötte ki a szabadság fáját több világrészben. Mikor értik már végre Londonban is az ígét?

S valahol a közel nyugaton szünöben van-e a fogak csikorgatása? Szünöben a nehezítés, torzalkodás és kihívó beszéd? Számba veszik-e, hogy testvéreik, jó szomszédokká lehetünk a mai kényszerű és hamis praemissákon épült közösség nélkül is? Hogy ez a keserves közösség

mult! A vizkereszt és az Epiphánia e különös megülése ősrégi szokása Rómának. A kereszténység legelső éveiben Krisztus urunk születését és a három böles megjelenését egy napon ünnepelték: az Epiphánia ünnepén. A katakombák képein is egybefonódik a két ünnep; nincs pl. a katakombák freskóin, képein „Bethlehem“, hol a jászolban fekvő kisded mellett a három böles nem szerepelne. A nagy öröm azután, hogy az Úr a pogányokat is meghívta a jászolhoz, arra készítette a rómaiakat, hogy Epiphánia napján ártatlan agapékat, szeretetlakomákat tartsanak, amelyeken ajándékokkal lepték meg egymást, vagy dusan megvendégelték a szegényeket. Így volt ez 1802-ig.

Epiphánia neve azután a nép nyelvén Befánává változott át s miután az ősrégi ajándékosztogatás e naphoz volt kötve, a megszemélyesített Befána volt az olaszok Mikulása vagy a kis Jézusnak kincs-tárosa az anygal.

Szokásban volt még az is, hogy Epiphánia napján a Scriptoros apostolici egy bíboros vezetése alatt a pápa trónusa elé léptek, s miután az üdvözlő beszédet felolvasták, egy 35 skudi értékű

nálunk gravameneket, a Lajtán, főképen pedig a Morván túl irigységet kelt s a magyar állam souverainitását elhomályosító örökös visszavonást okoz? Érzik-e, látják-e odaát, hogy barátta, testvérré nem a közös vámsorompó, egységes hadsereg és azonos külképviselet avat? Érzik-e, hogy az elválás hoz egyívé s közjógiilag elszakadva lélektanilag forrhatunk össze?

Mikor a Pax templomának tágra nyílt kapui körül Kelet felől immár többen szorgoskodnak, mikor hosszú arcvonalokon bethleheimi béke virrad, értsék meg közel és távol Nyugaton, hogy egyéb is van mint hódító individualizmus, hogy a győztes lábdobbanásánál kellemesebben hangzik a megértő testvéri szó.

A jövő munkája.

Akinek még kétségei volnának aziránt, hogy mekkora aránytalanság van azok között az anyagi áldozatok között, amelyeket a monarchia két állama a most folyó háborúban hozott, nézze csak meg „Az Est” ez évi 311. számában „A leplezett Teleszkyék” c. közlemény statisztikai részét, amelyből az is kiténik, hogy milyen mostohán fizet államtársunk ipari termékeinek kiszolgáltatásakor a mi gazdasági hozatalunknak javarészben való átadásáért.

Épen ezekből világos, hogy a mi háborunk csak a békekötéssel fog megkezdődni, mert egyszer végtére meg kell szünnie annak a szegénytelen helyzetnek, amely bennünket Ausztria gyarmatállamává tesz: ez alól kell magunkat első sorban emancipálnunk.

Hogy ennek első és fő feltétele az önálló vámtérség s ennek természetes következménye, az önálló magyar állambank, azt senki előtt sem kell bizonyítani. Csak a magas védővám akadályozhatja

meg nyersterményeinknek kivételét és az olcsó, selejtes osztrák-cseh iparcikkek beáramlását. Tulipán-mozgalom és védőegylet csak nagyon gyenge ovszereknek bizonyultak a krónikus és súlyos baj ellenében. Magának az egész országnak kell — kormánytámogatással és törvénybiztosította lehetőséggel — egy hatalmas iparvédő egyesületté válni, mert másként célt érnünk lehetetlen; erre tanít a múlt és a szomorú jelen is. A mi gazdasági terményeink 5—10-szeres ára csak potomság az ipari cikkek több százszoros áremelkedésével szemben. Javulás pedig a békekötés után sem várható hamarosan, sőt még nagyobb aránytalanság fog mutatkozni, mert a harctérről hazatérő milliók legnagyobb részét egyszerű emberek, akik könnyen fognak visszatérni régi, igénytelen élelmézési viszonyaik közé s így a terményeknek az értéke esni fog, míg viszont a ruházati iparcikkek erősebb kereslete csak áremelkedést fog eredményezni. Kedvező és egyúttal gyors változást nem is várhatunk, de intenzív munkásságot kell kifejtenuünk a gyorsítás érdekében, már csak a kölcsönösség érdekében is, hogy t. i. mi az állambiztosítást megfélelő jövedelemhez juttassuk s így maga az állam megnövekedett terheit elbirhassa és a fejlődést minden irányban elősegíthesse.

Bírálni könnyebb mint alkotni! Ezért nem is akarom magamnak — kellő szakértelem híján — azt a merészséget megengedni, hogy tervezetekkel álljak elő és tanácsokat adjak talán szaktudósoknak; de több szem többet lát s gyakran csak konzultálással lehet eljutni helyes diagnózishoz!

A háború okozta túlságosan nagy állami kiadások fedezésére az adózás mértékét kellett emelni. Hogy azt úgy az östermelés, mint a nagyipar és nagykereskedelem ma megbírja, az természetes; de a kiskereskedelmet már most is sújtja, mert alapja nem a könyvvizsgálat. A háború

befejeztével a helyzet nem fog javulni önmagától s ez különösen a termelésre vonatkozólag lesz kedvezőtlen. Itt csakis a többhozatalra való törekvés lehet az egyedüli segítség. Németország termőföldjének csekélyebb terjedelme mellett s kedvezőtlenebb éghajlata ellenére viszonylag többit és jobbat produkál mint mi. El kel tanulunk tőlük, vagy bárki mástól azokat a módszereket, amelyekkel ezeket az eredményeket elérik s bármilyen úton meg kell tanítani reá és követeisére rászorítani népünket.

Csenevész iparunkon minden áron javítani kell. Város, törvényhatóság és állam egyaránt tegye magáévá a fejlesztést; hiszen máris vannak egyes iparágaink, amelyek felveszik a versenyt a külfölddel, de épen azokat kell a legjobban védelmezni, védelmezni és erősíteni, amelyek a leggyöngébbek. Ipari szakiskolák, kötelező tanfolyamok, anyagi támogatás, szóval minden segítség megadandó nekik, hogy gyors fejlődés álljon be és legyen a versenyképesség benne. És épen ez a legkényesebb része annak a feladatnak, hiszen az volt a tulipán-mozgalomban, hogy az oka is, mert a nagyszámú, de csekélyebb jövedelmű közép és alsó néposztály nem engedhette meg magának azt a luxust, hogy merő hazafiságból mindig drágább árú vásároljon. A kereskedők is szívesebben vásárolják onnan a cikkeket, ahonnan olcsóbban kapják és nagyobb nyereségre van kilátásuk. A védővám, a nagyipar és a kereskedelem ellenőrzése, amelybe a támogatás és kedvezmények ellenében bele kellene nyugodniok, meg az esetleges ármaximálások, amelyekbe a mostani idő már némileg beletörté őket, sokat segíthetnének ezeken a nehézségeken.

Ugyancsak segíteni kell a kereskedelmén is, amelyet erősen bénít és egyúttal a külföld kereskedelmének erősen alárendelt a tengeri forgalom kifejléséhez hiányzó tengerpart s a vízi és vasutaknak még mindig csekély kiterjedése. Az előbbin történelmi jogaink érvényre jutásával, az utóbbin a legmesszebbmenő áldozatkészséggel lehetne segíteni, ami hamarosan és busásan fizetné vissza a befektetéseket.

És ha milliárdokat költöttünk gyilkoló szerekre, legyenek milliárdjaink önienn tartásunkra is!

Riszner Ödön.

Titkos szerződések.

Élénk világot vetnek az entente játéka sra s üzelmekre azoknak a titkos szerződéseknek a pontjai, amelyeket az orosz kormány nyilvánosságra hozott. Napvilágra kerültek a nemes Olaszországkal kötött szerződések is, amik kelő világításba helyezik a lovagerények területeit, nemkülömben a Caesárokat, Catok, Pompeiusok munkáit. Ezek a szerződések minden tekintetben tanulságosak, de minket katolikuskokat különösen két mondat érdekel.

A 15. pont kiköti ugyanis, hogy Franciaország, Anglia és Oroszország teljes erővel támogatja Itáliát abban a törekvésé-

kehelyben 100 aranytallért nyújtottak át a pápának hódolatuk jeléül.

A Befana napjának rakoncátlanok jövedve is régi keletű. A Befana napján a beffarsi járta, a másiknak a becsapása, rászédése, felültetése, akárcsak nálunk április elsején. Epiphánia napján pedig azért, mert a három napkeleti böles is ezen a napon csapta be Heródest, mert nem tértek hozzá vissza. Ezért volt oly jövedvük Befana napján a rómaiaknak.

Az ötenes években szokásban volt még ezen a napon Heródes nyilvános és ünnepeles kigunyolása is. San Eustachio térnek közepére szalmatrónust emeltek, arra ültették Heródest, a trón körül pedig kicsi gyermekek ugráltak, réztányérokot, dobokat verve, kürtölve, közébe jól megráncigálva Heródesnek szakállát. A gyerekek a bethleheimi csecsemőket jelentették; esztalan jövedvük pedig az ártatlanul legyilkolt bethleheimi kisdetek örömét akarta kifejezni; örültek, hogy a kis Jézus életben maradt, ők pedig oly könnyen jutottak a mennyországba!

Annak az istentelen kürtölésnek, trombitálásnak is megvolt a magyarázata. A Befana t. i. idővel nagyon is kiesett eredeti jóságos, kedves, szeretettel és örömmel teljes mivoltából. Lassan istentelen, hitet-

len, vén boszorkánnyá vált a nép mondájában, boszorkány, kit hitelenségeért az Isten azzal büntetett, hogy Vizkereszt éj-jelén égő, tüzes seprővel kell végignyargálnia a világot. Mikor ugyanis még rendez emberi formája volt, Jeruzsálemben lakott, de sem Istennel, sem lelkével nem törődött, csak a földiekbe merült el teljesen. Egy nap hívják a szomszédok, jöjjen ki gyorsan, mert három csodálatos idegen jő az utcán és keresi a most született új zsidó királyt, a megjövendölt Messiást. Csillagát látták, az vezette erre. — „Eh, mit — morogja az asszony — a csillagot láttam én is már eleget, mégsem bomlottam meg . . . a három idegent elég jókor látom majd, ha visszatérnek. Most nincs ilyesmire időm, szobámat kell söpörnöm.” Dehát a három böles király nem tért vissza, és az asszony pedig, a Befana, bolyonghat seprűjével itélet napjáig.

Ezt a Befánát kell kicsufolni, megkergetni, üldözni, ezt riasztják, úzik azok a kürtölők, sipolók, kereplők végig az utcán egész éjjel, „mert nem is érdemel méltóbb sorsot az, aki annyira belemerül a földi gondokba, hogy még a gyermek Jézus jászolához sem akar menni a három bölcessel.”

ben, hogy meghiusítsa a Szentszék minden diplomáciai lépését, melyet az általános béke érdekében tesz. Tehát az egyházellenes, szabadkőművesektől vezetett Franciaország, a lelke mélyéig pápaellenes Anglia és a szakadár Oroszország szövetkezik a legalacsonyabb önzéstől és rablógágytól ihletett Itáliával, hogy a pápa békétörvényeit már előre lehetlenné tegye. Gyönyörű társaság. Vegyük hozzá, hogy e gyönyörű társaságnak milyen képzelhetetlen erő állott és áll rendelkezésére országaiban is, s a semlegeseknél is a közvélemény irányítása. És a pápa mégis megmerte és meg is tudta tenni békészótát. Mekkora tökéje kell ide az erkölcsi erőnek, amely még a vad, fölfordult világban is győzedelmeskedni tud a durva erőszakkal szemben.

Most már tudjuk, miért gyanúsították meg az entente hatalmak a pápát, hogy velünk tart; miért vonták kétségbe szándékának tisztességét; de különösen tisztában vagyunk azzal, hogy miért nem válaszoltak a pápa békészótáira. Mert nem akarják a békét. Ezek után természetesen okmányilag lehet bizonyítani, mennyit ér az entente szemfogatása, mikor azt hirdeti, hogy ő békét akar. Nem, ezek a világ hőhírjai nem akarnak békét; legyilkolnának ezek mindenkit: munkást, gyermeket, pápát, az egész világot, hogy minden úgy legyen, ahogy ők akarják. Hisszük azonban erős hittel, hogy a világrend mozgató szálai a Gondviselés kezébe vannak letéve, nem a népgyilkolókéba.

A 15. pont még azt is mondja, hogy a Szentszéknek „a jelen háborúval kapcsolatos kérdések” rendezése érdekében teendő minden lépését az entente Itáliával karöltve meghiusítja. Ilyen „kérdés” pl. a római kérdés. Erről a kérdésről Tirpitz admirális nemrégiben azt mondta Münchenben, hogy e kérdés eredményes megoldása „az igazságnak legegységibb követelménye.” Így gondolkozik a protestáns Németország, s így az „egyház legidősebb leánya” s az igazságjog, és mindenféle becsület kizárólagos képviselője. Ezek mindig megtalálják egymást, mikor valáslról van szó.

Mindebből csak az következik, hogy nekünk akár a katolicizmus, akár az igazság, jog, emberiség szempontjából mégiscsak jobb volt a „barbár” Németországgal szövetkezni s nyugodtan várhatjuk a történelem ítéletét.

Innen — onnan.

Kuba hadat izent. Ez igazán érdekes. Kuba még csak most tudja meg, hogy már két éve hadat izent nekünk. Nálunk két éve már egyébről sem beszélnek az emberek, minthogy Kuba, Portoriko, Havana, Regalia Media, Purzichan stb. stb. nagyhatalmak hadat izentek nekünk s Kuba csak most mondja ki a boldogító igent. És Kuba hadállapotban levőnek érzi magát. Milyen kellemes érzés lehet ez rá nézve! De mikor jön meg az emberiség esze annyira, hogy ő izenjen hadat a Kubáknak s a Kuba-rumoknak?

*

Már Panama is. Na ennek az egynek igazán örvendünk. Panama is hadat izent nekünk. Így még van reményünk egy kis tisztább erkölcsi atmoszférára. De csakis így. Mert mi bizonyosan nem izenünk neki hadat. Mi csak panamázunk tovább. De így talán meggyógyulunk, ha ő hagy el minket, s nem mi kell szakítsunk vele.

*

A tudomány nevében. A Nőegyesületek Szövetségének ülésén Gróf Apponyi Albertné beszélt a mozik ellen, hogy erkölcsrontók s ép azért a filmeket előzetesen cenzurálni kellene, s a 16 esztendőnél fiatalabbakat nem kellene a moziba engedni. Többen felszólaltak az indítvány mellett. Természetes, hogy a még akkor meg nem rendszabályozott Az Est-nek prüszkölnie kell ez ellen. „Az erkölcs nemesítő hölgyek és urak szálljanak le a felhőkbi” stb. stb. Ilyenformán buzog a mozi mellett a tudományok nevében. A dolog világos. Aki cenzurát akar, az nem akar megszüntetni valamit, csak korlátozni. Sem Apponyiné, sem a többiek nem kifogásolták a mozi tudomány alkalmazásában, csak a detektiv darabokat, meg a sületlen és érzéket igató, sokszor erkölcstelen filmeket akarták kiszedni a mozik programjából. Az Est tehát ezeket védi a tudomány nevében. Hát ez is egy adat, hogy mi mindent értenek a tudományon a destruktív szerkesztőségekben.

*

Tolvajt keresnek. Mindenki ott hirdet, ahol olvasókat remél. Aki borbély legényt keres, nem hirdet sem a Mucsaik közlönyben, sem a Hitterjesztés Lapjaiban, hanem a Fodrászok Lapjában. Aki borbézik, a Pressét használja közvetítőnek, aki „tisztességes ismeretséget” akar kötni az a Pesti Hirlaphoz folyamodik és így tovább. Mindig a lap olvasó közönsége a döntő. — A Népszava egyik multkori számában olvassuk ezt a hirdetést: „Kérem az illetőt, aki engem vasárnap a Klauzál utcában meglopott, hogy a pénzemet tartsa meg, de a kenyérgyémert küldje vissza. K. Mihály. VII. Hársia u. 26. Földszint 8.” Vajjon honnan tudta ez az ur, hogy legjobb lesz a Népszavában közzétenni a hirdetést?

H I R E K.

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk olvasóinknak.

— **Püspök urunk** i. hó 18.-án délután székhelyére visszaérkezett.

— **Istentisztelet sorrendje.** Dec. 24.-én éjjel 12 órakor lesz az éjjeli mise a székesegyházban. Ünnepe első és másod napján d. e. 9 órakor ünnepélyes istentisztelet és szt. beszéd. Első napján püspök urunk mondja a szent misét.

— **Koronázási évforduló.** Dec. 30.-án a koronázás évfordulóján d. e. 9 órakor a székesegyházban ünnepélyes nagy mise lesz; püspök urunk fog pontifikálni.

— **Kártérítés a menekülteknek.** Örömmel adjuk egyházmegyénk összes menekült papjainak, tanárainak és tanítóinak értésére, hogy az előzetes kársegélyek folyósítására nézve az ideai státusgyűlés kívánságának megfelelően Ugron Gábor belügyminiszter ur már intézkedett. Felhívta ugyanis Széll József kormánybiztos utján az összes főispánokat, hogy a közszolgálati alkalmazottakhoz hasonlóan az egyházmegye menekült papjainak, tanárainak, tanítóinak és egyéb alkalmazottainak a félévi, indokolt esetben az egész évi fizetésnek megfelelő összegű előzetes kársegélyt folyósítsanak. A segélyek a kárfelvételi bizottságok által megállapított hadikárösszegekbe be fognak számíttatni, amint a volt országos hadsegélyző bizottság által eddig folyósított kársegélyek is számításba vétetnek a kérelmezők terhére.

— **Meisel hazajön.** Bukarestből püspök urunkhoz címzett hivatalos távirat azt az örömdetes hírt közli, hogy Meisel József brassai apát-plebános Focsaniba érkezett, több letartóztatott osztrák-magyar polgártársával egyetemben; jó egészségnek örvend. Három hétig Bukarestben kell maradnia orvosi megfigyelés alatt, azután haza utazhatik. Bornemissza báró cs. és kir. főkonzul küldte az örömdetes hírt.

— **Státusrendezés.** Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a státusi tanároknak a pontos harmadolásra és a három éves várakozási időre vonatkozó kívánságai miatt még az ideai státusgyűlés határozatából a kultusz-kormányhoz felirat intézettek volna, már teljesült. Állítólag az összes nem állami tanárok az eddigi külön státusok megszüntetésével egy egységes, új státusba (rangsor) vétetnek fel, s a fizetési osztályokban való előlépésük az állami tanárokéval teljesen egyformán fog haladni. Ezzel megszűnik az az anomália is, hogy a teljes szolgálati idő betöltése után tovább szolgáló tanárok megakadályozzák a fiatalabbaknak előhaladását a rangsorban.

— **Hivatal vizsgálat.** Bánffy Kázmér Báró főispán i. hó 18.-án és 19.-én hivatalos látogatását végezte városunkban. Betekintett a városi közigazgatás ügyvezetésének minden rétegére s mindenütt a legnagyobb rendet és pontosságot találta s a végén teljes megelégedését fejezte ki.

— **Halálozás.** P. Sántha Angelusz, a szt. Ferenc-rend szárhegyi zárdájának főnöke, kiérdemült kormánytanácsos és theol. tanár munkás életének 50., szerzetesi életének 33., papságának 28. évében az egyház szentségeinek felvétele után dec. 15.-én visszaadta halhatatlan lelkét Teremtőjének. A megboldogult egyik legkiválóbb képzettségű és tehetségű tagja volt az erdélyi szt. Ferenc-rendnek s élete utolsó éveiben különösen nagy szorgalommal és szeretettel dolgozott az egyházi kántorkönyv megjavításán és kiadásán. Ő gyűjtötte s rendezte kiadásra a régi szép énekeket, amivel kétségkívül igen érdemes munkát végzett.

— **Új alapítványok.** Fuchs Nándor kereskedő minden esztendőben több jutalmi összeget a gimn. igazgatóság rendelkezésére szokott bocsátani. Legújában 2000 koronás alapítványt tett gimnáziumunk-

hoz maga és neje: Halász Jolán nevére egy hadi árva támogatására. Ha a hadi árva megszünnik, az alapítvány kamatait szegénysorsú, jó tanuló növendékek jutalmazására fordítjuk.— A másik alapítványt özv. Knörr Jánosné tette. Ő t. mint maga mondta—azon gondolkodott,— hogy a mai súlyos időkben milyen karácsonyi örömet szerezzen magának. Egy kedves gondolata támadt: 400 kor. alapítványi tőkével eddigi két alapítványához új jutalomdíjalapítványt létesített, szegény árva tanulónak támogatására a gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumnál. Most már megvan az ő karácsonyi öröme.

— Nagy hangversenyt rendez január első felében Gyulafehérvárt háborús jótékony célra Székelyhid y Ferenc dr. operaművész és neje, valamint vármegyénk alispánja, In c z é d y J o k s m a n Ödön. A hangverseny napját és részletes műsorát idejében közli majd lapunk.

— Király Pál egyházmegyénk fiatal papja a friburgi egyetemen „magna cum laude” eredménnyel letette a theologiai doktorátust. Értekezésének címe: „Az ideál és az erkölcstan.”

— A hazai földben. Majdnem egy évig pihent az idegen földben gimnáziumunk egyik hősi halottja: Tallos József 50. gy. ezr. hadnagya, az I. oszt. ezüst vitézségi érem tulajdonosa, akinek 1916. jan. 19.-én oltotta ki Toporutz mellett egy gyilkos gránát az életét. Most végre hazaszállíthatják, s f. hó 17.-én itt tették nyugóra porait unokaövére s martirtestvére: Roska Jakab mellé. Gimnáziumunknak ifjúsága s tanári kara testületileg vett részt a szomorú viszontlátáson, s a sírnál L e s t y á n József tanár búcsúzott el meghat. beszédben a kötelességtudás ifjú vértanujától.

— Karácsonyfa-ünnepély a Mariánumban. A kolozsvári Mariánum róm. kath. leány nevelő intézet két kongregációja dec. 15 és 16-án d. u. öt óraker karácsonyfa-ünnepélyt rendezett a katonák karácsonya javára. Haller M. Napfordulat című négyfelvonásos karácsonyi tündérrjátékát adták a növendékek válogatott közönség előtt. A Mariánum összes nevelő-intézeteink közül messzi kiemelkedik és ha a közönség elé lép, ha a humanizmus és hazaszeretet szent ügyét átöleli meleg két karjával, ez még Kolozsvárt is esemény számba megy. Hogy ez előkelően szép tündérrjátéknak szövege és kedves énekrészei hogyan realizáltak a krisztusi kereszténység nemes célját, annak bölcsőjénél, könnyebb elgondolni, mint leírni. Csak annyit mondhatunk, hogy sem a milieu, sem a szereplők munkája, sem a kar éneke és a kísérő zene, nem sablonos s nem dilettáns törekvés hanem igazán művészi dolog volt. Ha a szerző Regensburgból ott lehetett volna s szép magyar fordításban hallgathatta volna darabját, talán azt mondta volna, hogy ennyire szépnek s ilyen tündérnek magam sem gondoltam. Ha szép az ő műve, még szebbé lett a Mariánum színpadán, az ártatlan leány ajkakon és az itt felcsengő angyali énekekben. Kegyelmes főpásztorunk is végignézte a dec. 16-i másfélórás előadást és az elismerés meleg hangján jelentette ki, hogy igazán szép volt. Cecilia nővérnek a rendezésért, énekrészekért és

harmonikusan szép zene kíséretért ez volt a jutalma; de egy apáca szívnek ez bőven elég. Ezt sem kereste még is el kellett vennie. Ha még azt említhetjük meg, hogy József főherceget is meghívták az előadásra, de másirányú elfoglaltsága miatt jelen nem lehetett és az ő részére januárban meg fogják ismételni az előadást, talán eleget jelent ez a pár szó. Fehér volt, mint a betlehem-i puszta hót; csillogó, mint a nap sugara, édes miként az angyalok éneke s keresetlen, akárcsak a pásztorok hódolata. A két előadás tiszta jövedelme a katonák karácsonyára 892 koronát hozott. A Mariánum most csendes. A kislányok szétrebbentek karácsonyi szabadságra. Most ők referálnak otthon a szülőknél, a még kisebb testvéreknek a Mariánumról, annak szelleméről. Pozsonytól Csikszerezd-ig lélekben Kolozsvár felé tekint annyira ragyogó szem, hol egy szép nagy palotában igazán tündér világban dobog a sok gyermeki leányszív, s hol a katolikus leánynevelés annyit és olyat nyújt, mihez foghatót senki és semmi más nem adhat a Mariánum nemcsak Kolozsvárnak, de az erdélyi katholicismusként is büszkesége. (of)

— Csiky Miklós emlék alapra Fejér Gerő dr. 30 koronát küldött, s így előbbi adományát 50 koronára egészítette ki.

— Hősi halál. K e r e k e s György, székelyvéceki róm. kath. kántortanító, a cs. és kir. 62. gy. ezred tart. zászlósa, életének 33., tanítói működésének 13. évében az olasz harctéren gránáttól találva hősi halált halt.

— Jótékony gyűjtések. A gyulafehérvári róm. kath. főgimnázium tanulóifjúsága kiváló buzgalommal gyűjtést folytatott, amelyből különböző jótékony célokra eddig a következő összegek jutottak: a Tanárok Nevelő Házára, amelyben a hősi halált halt tanárok árvái nyernek elhelyezést, felajánlott ezer koronás alapítványnak első részlete fejében 500 K., az Ottokár-Hadiárvaházra 100 K., a harctéren küzdő katonák javára „Karácsony a harctéren 1917.” címen 238.01 K., a József kir. herceg Szanatorium Egyesületnek iskolai ágyalapítványok céljaira 201.58 K., a Zsófia Orsz. Gyermekszsanatorium Egyesület javára 291.68 K., az Orsz. póstás kórházra 20 K., a harctérről visszatérő egyetemi hallgatók támogatására szolgáló Beöthy-alapra 40 K., a siketnémákat gyámoltató orsz. egyesületnek 20 K., a Szt. Antal árvaházra 5 K., a Szoc. Missz. társ. nak népkönyha céljaira 50 K., az orsz. Anya- és csecsemővédő egyesületnek 77.80 K., a Hadisír-alap javára 323.80 K., az intézet hősi halált halt tanítványai emlékének megörökítésére 100 K.; vagyis összesen 1967.87 K. Örömmel látjuk, hogy tanulóink dicséretre méltóan vesznek részt a szociális bajok enyhítését célzó akciók támogatásában.

— Köszönet. A szóvátai templom halás köszönetét fejezi ki az Oltáregyesületnek a küldött antipendiumért és egyházi fehéreneműekért.

— Iskolai ünnepély. A brassói róm. kath. főgimn. Mária Társulata dec. 16.-án a Szeplőtelen tisztelőre ünnepséget rendezett. A nap jelentőségét Szemlé r Fer. igazgató és Hugyák Gábor VIII. oszt. t. ismertette. Énekszámok és szavaltok tették teljessé a műsort. Az ünnepségen szépszámú közönség volt jelen. Az önkéntes adományokból befolyt összeget a társulat könyvtárának megalapítására fordítják.

— Pályázat meghosszabbítás. A szerdahelyi (Szeben m.) kántortanítói pályázat határidejét meghosszabbították dec. 31.-ig.

— Vármegyei közgyűlés lesz dec. 29.-én. Kisebb jelentőségű ügyek vannak napirenden, az átiratok közt Komárom sz. kir. város átirata március 15.-ének nemzeti ünnepé tetele tárgyában.

— Szini előadás. Az óradnai iparos és kereskedő ifjúság dec. 25.-én karácsonyi színelőadást rendez az óradnai és radnajorosfalvi szegény és menekült gyermekek javára. Szinre kerül Szabó János 3 felvonásos karácsonyi színműve: A betlehem-i bakter.

— Megtalált erdélyi menekültek podgyászai. Az erdélyi menekültek visszatelepítése alkalmával nagyon sok podgyász elveszett. Részben a jelzések leszakadtak róla, másrészt a nagy tömegben rosszul voltak irányítva. A Máv. igazgatósága az ország különböző állomásain összeszedette ezeket és körülbelül 600—700 darabot a nyugati pályaudvar raktárában helyeztek el. Az Erdélyrészi menekültek központi irodája (Budapest, IV. Gerlőczy-utca 11. I. em.) felszólítja azon erdélyi menekülteket, akiknek csomagjuk elveszett, hogy az elveszett csomag pontos tartalmát, külsejének alapos leírását, főként azt megemlítve, milyen különös, feltűnő tárgy volt benne, írásban küldjék meg az említett irodának, csatoljanak egy meghatalmazást is, melyben megbízzák az irodát azzal, hogy ha a csomag megkerülne. azt nevükben átvegye és címükre küldje meg. Ezzel az iroda sok költségtől és fáradságtól fogja megkímélni a menekülteket.

— Gesztenye-purée gesztenye nélkül. 1/2 liter tarka paszulyt meg kell főzni jó puhára; ekkor szitára önteni és körülbelül egy óra hosszat ott hagyni, hogy jól lecspegjen a víz. Most a paszulyt szitán át kell törni és kevés vaníliával megízésíteni. Ehhez a következő cremet készítjük: 3 deci vízzel és 15 kocka cukorral vékony szirupot főzünk. Most két evőkanálnyi griest főzünk a szirupba és folytonos keverés közt addig főzzük, míg a griest átlátszó lesz, ekkor tálba öntjük és habverővel 1/2 óráig úgy verjük, mint a tojásfehérjét. Erre valami gyümölcszörpöt vagy citrom levét és kevés citromhéjas levét keverünk bele, hogy ízes legyen. A citrom héját már a szirupba be lehet főzni. Ha citrom nincs, akkor citromsót és 1—2 csepp citrom olajat is lehet használni.

— Az Emke évi jelentése. Az Emke folyó évi december hó 16-án délelőtt 11 óraker tartotta Kolozsvárt, a városházán évi közgyűlését. Ebből az alkalomból jelent meg az egyesület 33. évi jelentése. A jelentés

lelkiismeretesen és behatólag az utolsó fillérig menőleg nyilvánosan ad számat az egyesület működéséről. Ezek szerint az Emke 1.400.000 K hadikölcsön jegyzésén kívül, ami az egyesület összes készpénz vagyonát felemésztette, 414.515 K. 33 fillért fordított hadisegélyekre, amiből 100.000 K négy székelyföldi elpusztított iskola újjáépítésére, 40.342 K 10 fillér pedig a budapesti Emke-kollégiumnál egy 100.000 K-s hadiárva-alapítvány létesítésére szavaztatott meg. Az egyesület összes vagyona jelenleg 4.063.606 K 29 fillér. Az alapvagyonnak megfelelőleg az 1917. évi költségvetés 272.156 K 32 fillérben van megállapítva, melyből 88.000 K megy az algyógyi székely földműves iskolára, mely a gróf Kún Kocsárd-féle alpból az erdélyi rész első és legrégebbi ilyenmű magyar iskolája, 75.908 K 70 fillér a választmányi segélyekre, míg a többi összeg népiszkolák, kisdudavodák és gyermekmenhelyek segélyezésére, néptanítói jutalmakra, egyházi és templom-építési segélyekre stb. fordítatik. Külön 95.904 K 13 fillér van az egyesületnél készen letétben, meghatározott helyeken 14 erdélyi iskola építésére, vagy kijavítására s csak a háboru végét várják, hogy a munkálatokhoz hozzákezdhessenek. Az Emke nem élvez egy fillér államségélyt sem, ellenben egész akciójával és működése programjával Erdélyben a magyar államot és a lehetőségig a magyar egyházi intézményeket támogatja. Az intézmények közül kiemelendő a budapesti Emke-kollégium, mely a világháboru kitörésével egyidejűleg létrejött, eddigi 281 növendéke közt 72 török ifjut is számlált és számlál részben még most is és pedig a legtávolabbi Arábiából, Kisásziából és Mezopotámiából is.

IRODALOM.

Uj munkásifjúsági lap. Január elsején a Katholikus Népszövetség kiadásában „Ifjúságunk” címmel munkásifjúsági lap indul meg. A lap célja a tanoncok, fiatal ipari munkások ügyét szolgálni. Ezen a téren hézagpótló lesz ez az új szaklap, amelyet minden munkás — és iparoszlónek figyelmébe ajánlunk. A lap kéthetenként 8 oldalnyi terjedelemmel és képekkel fog megjelenni. Előfizetési ára, egész évre 4.40 Kor., felévre 2.20 Kor. és negyedévre 1.10 Kor. Egyes szám ára 20 fill. Iesz. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, IV. ker. Ferenciek tere 7. III. lépcső II. emelet. Egyszerű levelező lapra a kiadóhivatal mutatványszámot ighen küld.

Szerkesztői üzenetek.

Of. Csak egy kicsit megrövidítettük, de nem változtattunk rajta.

Zaltna. Kis módosítással adni fogjuk. Mindig szívesen látjuk. A megrövidített cikkekből látható lesz, hogy milyen irányu cikkeket veszünk szívesen.

Kolozsvár. A nyomdában tévedtek. M rektifikáltak volna amugy is, mert észrevet-
tük a hibát.

Radnót. A két hasonló név okozta a zavart. A hiányzó számokat elküldik.

Több levélre a jövő számban.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Szám: 3725.—1917.
végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1915. évi 5110/2 számú végzése következtében Dr. József Manó helyi ügyvéd által képviselt Magyarigeni tkptár javára, czelnai lakosok ellen 165 K. 60 fill. s jár. erejéig 1916. évi január hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1300 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1 tehén 100 zsák kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósnak 1916. évi Pk. 453—14. sz. végzése folytán 165 K. 60 f. tőkekövetelés, ennek 1914. évi július hó 1 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 91 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, adosok lakásán Czelnán leendő megtartására 1917. évi december hó 29-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvár, 1917. évi december hó 24 napján.

Schottl h.
Szentmiklósy András
kir. bír. vghrtó.

Szám: 3746/1917.
vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1915. évi 5113/2 sz. végzése következtében Dr. József Manó helyi ügyvéd által képviselt Magyarigeni takarékpénztár r.-t. javára 135 korona s jár. erejéig 1916. évi január hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1700 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 2 ökör, 1 tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósnak 1916. Pk. 456/6. számú végzése folytán 135 K. tőkekövetelés, ennek 1914.

évi június hó 17-ik napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódij és eddig összesen 91 K. 11 filléren bíróilag már megállapított költségek erejéig adós lakásán Czelnán leendő eszközzésére 1917. évi december hó 29-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvár, 1917. évi december hó 6-ik napján.

Schottl h.
Szentmiklósy András
kir. bír. vghrtó.

Szám: 3732/1917.

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1915. évi 5100/2 sz. végzése következtében Dr. József Manó helyi ügyvéd által képviselt Magyarigeni takptár javára, boroskrakkói lakosok ellen 101 K. s jár. erejéig 1915. évi december hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1400 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósnak 1915. év Pk. 5999—6 számú végzése folytán 101 kor. tőkekövetelés, ennek 1915. évi január hó 4-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 171 K 12 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, adós lakásán Boroskrakko leendő eszközzésére 1917. évi decz. hó 31-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1917. évi decz. hó 6-ik napján.

Schottl h.
Szentmiklósy András
kir. bír. véghrtó.

Fehér vászon- és lenrongyok bármily mennyiségben vétetnek:

Schäser Ferenc könyvnyomdájában.

Szám: 3731/1917.

vhtó.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1915. évi 5639/2. sz. végzése következtében Dr. József Manó helyi ügyvéd által képviselt Magyarigeni taktár javára, czelnai lakosok ellen 75 kor. s jár. erejéig 1916. évi augusztus hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1 ökr nyilványos árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósnak 1916. évi Pk. 2107/5 sz. végzése folytán 75 kor. tőkekövetelés, ennek 1914. évi június hó 12 napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 91 korona 76 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig, adós lakásán Czelnán leendő megtartására 1917. évi december hó 29-ik napjának délelőtti 12 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében középszámlázás mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becserélve alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvár, 1917. évi decz. hó 6-ik napján.

Schottl h.
Szentmiklósy András
kir. bír. vhtó.

Varróár.

Az én patent varróárom úgy varr mint a varrógép: bőrt, lábbelit, szerzőmöt, szíjjat, szőrmét, szőnyeget, takarókat, sátor szövöketek, utikabátokat, zsákokat stb. Kezelése felette könnyű. Nélkülözhetetlen mindenkinek, különösen kézműveseknek, gazdálkodóknak, katonáknak. Sok elismerő irat. Használhatósága garantálva. A teljes felszerelés ára cérnával együtt, négy különböző árral és használati utasítással a pénz előzetes beküldése mellett 4 kor. 10 fillér, utánvételt 4 kor. 40 fill. Harctérre csak a pénz előzetes beküldése mellett. Szállítási költségek nem számítatnak. Elárúsítóknak árkedvezmény.

Megrendelhető: **Bennek Józsefnél,** Troppau, Szilézia. Herrengasse 41. 8-14-20

Fényképészeti cikkek!
gyári árban kaphatók!

Schäser Ferencz
a könyvkereskedésben Gyulafehérváron.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.**Januári Relációk.**

- I. sz. Reláció:** Apographa et tabellaris conspectus Matricularum. rsz. 365.
II. sz. Reláció: Kegyesscélú adományok. rsz. 366.
II. sz. Reláció: U. ez. esp. részére. rsz. 367.
III. sz. Reláció: Az elmúlt évben tett új alapítványokról. rsz. 368.
IV. sz. Reláció: Az elmúlt évben szerzett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

- V. Reláció.** Ehhez tartoznak:
1. Pénztári napló, külv. rsz. 370, ive 6 f. ugyanaz belv. rsz. 370b. ive 6 f.
2. Részlet kimutatás az egyház jövedelmező alaptökeiről kül- és belv. rsz. 371 k. és 371 b. ive 8 f.
3. Letár, kül- és belv. rsz. 372, 372b. 8f.
4. Kimutatás az év végén, vagyoni állapotról kül- és belv. rsz. 374-b. 10f.
VI. Reláció. Nyugdíjalap, kiegészítőalap részére szóló befizetések. rsz. 375 6f. (Csak esperesek részére.)

Márciusban Reláció nincsen előírva.**Áprilisi Reláció.**

- VII. Reláció.** Papi húsvéti lelkigyakorlatokról szóló jelentés. rsz. 376. 6 f. (Csak esperesek részére.)

Májusban Reláció nincsen előírva.**Juniusi Relációk.**

- VIII. Reláció:** Első áldozásról s a húsvéti időben végzett gyónásokról szóló kimutatás. Rsz. 377.
VIII. Reláció: (U. e. esp. részére, rsz. 378.)
IX. Reláció: Tavaszai koronagyűlés jegyzőkönyve. rsz. 379. (Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

- X. Reláció:** Iskol. szóló jelentés. rsz. 380.
X. Reláció (B. I.): Fiúgyerm. isk. kimut. Esperesek részére. rsz. 408.
X. Reláció (B. II.): Leánygyerm. isk. kimut. Esp. r. rsz. 409.
XI. Reláció: Hitoktat. szóló jel. rsz. 381.
XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Augusztusi Reláció.

- XII. Reláció:** Kath. egyesületekről szóló jelentés. rsz. 383.
XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Szeptemberi Reláció.

- XIII. Reláció:** Plebániai schematismusi adatok. rsz. 385.
XIV. Reláció: Szerzetesházak schem. adatok. (Csak házfőnökök r. rsz. 386.)

Novemberi Reláció.

- XV. Reláció:** Őszi koronagyűlés jzvk. Csak esperesek r. rsz. 387.

Decemberi Reláció.

- XVI. Reláció:** Főesperesi látogatásról szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz. 388.)

Különféle egyházi nyomtatványok:

Matricula Baptisatorum. Bel és külv. rsz. 389 b. és 389 k.

Matricula Confirmatorum rsz. 390.

Matricula Copulatorum. rsz. 391.

Eljegyzési anyakönyv. (Liber Sponsalium.) (Magyar ny.) rsz. 392.

Matricula Conversorum. rsz. 393.

Matricula Apostatarum. rsz. 395.

Matricula Defunctorum. rsz. 395.

Matricula Mixta Matrim. rsz. 396.

A csupán polgári házasságot kötötték anyakönyve. rsz. 397.

Ügyviteli napló. 1 old. 10 tétel.) rsz. 398. Fenti nyomtatványoknak ive 12 fillér.

Extractus Baptsiat. drb. 6 fill. rsz. 399.

Extr. Copulatorum. drb. 6 fill. rsz. 400.

Extr. Defunctorum. drb. 6 fill. rsz. 402.

Bérmálási lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.

Hirdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.

Idegen jegyesekről szóló értesítvény. drbja. 2 fillér. rsz. 404.

Kötelezvény. (Kisebb tőkékről.) (3 f.) 405.

Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.) 406.

Szt. mise után végzendő ima. (10 f.) 407.

A papírárak, valamint a munkabér folytonos emelkedése folytán a nyomtatványok árának emelését fenntartjuk magunknak!

Háziáldás, a ház és családnak Jakob apostol szerint való lelki megáldás. 38×51 cm. nagyságú tablau, a Fájdalmas Szűz és sok Szentek képeivel ellátva. Fekete nyomásban. (Színezve 2 kor.-val drágább.) ára: példányonként 60 f. **Pecsetnyomó rézből,** 4-6 kor.

Kaphatók: a Püspöki Lyceumi Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Schäser Ferencz

fényképészeti cikkek raktára
könyv- és papirkereskedés, könyvnyomda és könyvkiadás
Gyulafehérvár.

Katholikus családok lapja!

„ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvonalon szerkesztett szépirodalmi képes lap. Nem hiányozhatik egyetlen katolikus intelligens család asztaláról sem. Szerkeszti jeles katolikus írók gárdája élén Izsóf Alajos. Előfizetési ára egész évre 20, félévre 10, negyedévre 5 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a változatos tartalmú, aktuális képekben gazdag folyóiratot közönségünk figyelmébe s támogatásába.

Megbízható kath. cég!

A pécsi országos kiállításon
arany éremmel kitüntetve.

Ruzsinszky Béla
oltárépítő
PECS, Tábort-utca 4. sz.

11*12-26

Géperőre berendezett műintézetében olcsón készít bemutatott rajzok szerint oltárt, szószéket, padokat stb. Szállít teljes templomberendezést és elvállal régi oltár és szószék aranyozását és szobrok színezését.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Mindennemű egyházi ruhák: casulák pluvialék velumok, baldachinumok minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készítettnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltenek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen!
Személyesen is megjelenek.

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy úgy a tagoknak, mint a hozzáférőknek érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával oly előnyöket kivívjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetnének el. E célból több

elsőrendű magyar intézettel

valamint Európa egyik legregibb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek

500 millió koronán felül alaptöke

és tartalékokkal rendelkezvén, teljesen megnövekedett szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű igényeit.

Az iroda szervezeteinek fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű, helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáférőknek szakszerű és lelkiismeretes utbaigazítással szolgál.

Dijaink a legminimálisabbak.

Egyetlen elsőrendű intézet sem szabhat olcsóbb díjat.

Biztosításokat felveszi:

Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elérés esetére, leánykiházasítási és fiu ellátási biztosításokat, valamint jelzőlogos életbiztosításokat, ugyintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére,

melyet káplánok, plebánossá történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plebánosok is részesülhetnek.

Tűzbiztosításokat

szárak és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megtérítetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést.

Templomi harangokat törés vagy repedés által okozott károk ellen.

Törés által okozott károk ellen tükör és üvegtáblákat.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénztézetek, áruaktárak, háztartási és iroda berendezéseket.

Rablás ellen, pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldötteket

Jégkár ellen mindennemű terményeket.

Baleset ellen bármily foglalkozásu egyént, élethossziglani vasuti baleset biztosítást egyszeri díjfizetéssel.

Szavatossági biztosítást templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszereszek, fürdők, szállodák számára.

Automobil biztosítást. — **Óvadék és kezesség biztosítást.** — **Eltulajdonítás, lopás** hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.

Utipegyezmény biztosítást. Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáférőknek

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

Alapított 1838.

GYÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árbán történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

Felelős szerkesztő: Rass Károly.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.